

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 400/2025-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Jurajom Dziakom, advokátom, Vajanského 26, Prešov, proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Tos/8/2025 zo 6. mája 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. júna 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva zaručeného čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením krajského súdu sp. zn. 4Tos/8/2025 zo 6. mája 2025 (ďalej len „namietané uznesenie“), zrušenia označeného rozhodnutia všeobecného súdu, vrátenia veci sťažovateľa na nové konanie a tiež priznania náhrady trov právneho zastúpenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi je vedené väzobné trestné stíhanie pre dokonaný obzvlášť závažný zločin vraždy, kde obeťou je manželka sťažovateľa a kde bol sťažovateľ vzatý do väzby uznesením Okresného súdu Prešov z 21. októbra 2024 z dôvodu tzv. útekovvej a preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku, za súčasného nenahradenia väzby miernejšími alternatívnymi opatreniami. Po podaní obžaloby na sťažovateľa 10. apríla 2025 okresný súd uznesením sp. zn. 4Tk/1/2025 z 25. apríla 2025 (ďalej len „prvostupňové väzobné rozhodnutie“) rozhodol o ponechaní sťažovateľa vo väzbe z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby a tiež o nenahradení jeho väzby miernejšími alternatívnymi opatreniami. Sťažnosť sťažovateľa podaná proti prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu okresného súdu bola zamietnutá namietaným uznesením krajského súdu.

II. Argumentácia sťažovateľa

3. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ predkladá námietku obsahujúcu tvrdenie, že sa krajský súd v namietanom uznesení nezaoberal podstatným obsahom ním uplatnenej sťažnosti, a to relevantnou námietkou spôsobilou podľa presvedčenia sťažovateľa ovplyvniť rozhodnutie v jeho väzobnej veci. V konkrétnosti oboznamuje, že svoju sťažnosť, ktorú proti prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu okresného súdu uplatnil bezprostredne po väzobnom výsluchu, doplnil prostredníctvom svojho obhajcu písomne 28. apríla 2025, kde zdôraznil skutočnosť, že v dôsledku trvajúcej väzby je vystavený nútenej abstinencii viac ako šesť mesiacov, preto je podľa neho súdmi konštatovaná závislosť jeho osoby na alkohole ako dôvod väzby absolútne neakceptovateľná.

4. Sťažovateľ dôvodí, že s touto ním formulovanou námietkou sa krajský súd pri rozhodovaní o uplatnenej sťažnosti vôbec nevysporiadal, v čom sťažovateľ vidí arbitrárnosť namietaného uznesenia krajského súdu, a teda porušenie jeho označených práv.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Obsahom argumentácie ústavnej sťažnosti sťažovateľa je uplatnená námietka porušenia jeho označených práv, ku ktorému malo dôjsť pri rozhodovaní o jeho osobnej slobode, konkrétne pri rozhodovaní o ponechaní vo väzbe a súčasne o žiadosti o prepustenie z väzby. Sťažovateľ v podstate toto porušenie vidí v absencii odpovede konajúceho súdu na ním predostreté námietky vnímané sťažovateľom ako relevantné pri posudzovaní dôvodnosti jeho väzby. Ide o námietky sťažovateľa vzťahujúce sa na posúdenie splnenia súčasti materiálnych podmienok väzby, a to otázky existencie konkrétnych skutočností odôvodňujúcich obavu z možného pokračovania v trestnej činnosti.

6. Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre konštantne judikuje, že väzobné konanie týkajúce sa rozhodovania o osobnej slobode obvinenej osoby musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania, ktoré sú obsiahnuté v špeciálnych ustanoveniach čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 dohovoru, aplikovateľných na konania týkajúce sa väzby. Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („*fairness*“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. III. ÚS 198/05, III. ÚS 581/2015, II. ÚS 113/2020).

7. Pri posúdení väzobnej trestnej veci sťažovateľa sa preto ústavný súd po podrobnom oboznámení sa s obsahom odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu zamerá na zodpovedanie otázky, či sa krajský súd s relevantnými okolnosťami veci sťažovateľa, resp. s tými okolnosťami, na ktoré sťažovateľ poukazoval v rámci svojej sťažnosti a zároveň ich prezentuje aj v ústavnej sťažnosti, vysporiadal adekvátne a preskúmateľne, či je odôvodnenie jeho rozhodnutia ústavnoprávne akceptovateľné a či konajúcimi súdmi zvolená a prezentovaná interpretácia aplikovanej právnej úpravy neodporuje jej účelu a zmyslu. Inými slovami, či je väzba v prípade sťažovateľa zdôvodnená ústavne udržateľným spôsobom.

8. V odôvodnení namietaného uznesenia po posúdení primárnej súčasťi materiálnych podmienok väzby, teda dôkaznej situácie zakladajúcej dôvodné podozrenie zo spáchania vyšetrovaného skutku sťažovateľom, krajský súd prezentoval tie konkrétne okolnosti, ktoré vyhodnotil ako opodstatňujúce dôvodnú obavu z pokračovania v trestnej činnosti v prípade ponechania sťažovateľa na slobode. Krajský súd akcentoval, že bol sťažovateľ v minulosti súdne trestaný za trestnú činnosť násilného charakteru, a to za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby, ktorého sa dopustil na svoj prvej manželke, pričom toto závažné konanie, pre ktoré bol odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody v rozsahu šiestich rokov a troch mesiacov, spáchal pod vplyvom alkoholu. V nadväznosti na to poukázal, že konzum alkoholu, ktorý mal zohrať úlohu aj pri aktuálne vyšetrovanom skutku, sťažovateľ sám priznal, keď súčasne uviedol, že v minulosti absolvoval protialkoholické liečenie. Na tomto mieste krajský súd poznamenal, že aktuálne okolnosti ukazujú, že absolvované protialkoholické liečenie u sťažovateľa zjavne nesplnilo svoj účel, pretože pod vplyvom alkoholu bol sťažovateľ aj v čase skutku, z ktorého spáchania je dôvodne podozrivý. Krajský súd v tomto kontexte zdôraznil, že znalecké dokazovanie diagnostikovalo u sťažovateľa plne rozvinutú psychickú aj telesnú formu alkoholovej závislosti, ktorá trvá u sťažovateľa približne dvadsaťpäť rokov, kvôli čomu znalec navrhol uložiť sťažovateľovi aj ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

9. Arbitrárnosť namietaného uznesenia krajského súdu sťažovateľ vidí v skutočnosti, keď mu podľa jeho mienky nebola poskytnutá odpoveď na jeho relevantnú argumentáciu o dlhodobej abstinencii vynútenej pobytom vo väzbe, ktorá podľa jeho presvedčenia spochybňuje tvrdenia konajúcich súdov o jeho alkoholovej závislosti opodstatňujúcej jeho väzbu.

10. Ústavný súd už v minulosti judikoval, že parametre ústavne akceptovateľného odôvodnenia súdneho rozhodnutia napĺňa aj také odôvodnenie, ktoré zodpovie relevantné otázky tzv. implicitným spôsobom, teda ak je možné odpovede implicitne „prečítať“ z celkového kontextu odôvodnenia súdneho rozhodnutia, pretože pod adekvátnym spôsobom zodpovedania významných otázok nie je možné predstavovať si prísne formalizovanú či mechanickú činnosť, kde by ku každej konkrétnej otázke odôvodnenie súdneho rozhodnutia priradzovalo konkrétnu odpoveď štýlom dotazníkového formuláru. Ústavný súd tiež na tomto mieste pripomína sťažovateľovi svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej konajúci súd nie je povinný „otrocky“ zodpovedať všetky obhajobou nastolené argumenty (pozri napr. II. ÚS 373/2024). V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú vo svojej rozhodovacej činnosti ústavný súd konštantne zohľadňuje, právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, čo však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. Georgiadis v. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997).

11. Možno tak uzavrieť, že v okolnostiach prípadu sťažovateľa za adekvátnu odpoveď v súdnom rozhodnutí je možné považovať také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, v ktorom konajúci súd jasne a logicky pomenuje tie skutkové okolnosti, ktoré sa stali primeraným základom pre právny záver o existencii dôvodnej obavy z pokračovania v trestnej činnosti v prípade ponechania sťažovateľa na slobode. Ústavný súd je toho názoru, že sťažovateľ na prezentovanú otázku dostal jasnú a zároveň logickú odpoveď. Je všeobecne známou skutočnosťou (ktorá musí byť známa aj sťažovateľovi, ktorý v minulosti absolvoval protialkoholické liečenie), že liečba alkoholizmu predstavuje náročný proces vyžadujúci si kombináciu liečebných prístupov, medzi ktoré

samozrejme patrí v prvom kroku aj detoxikácia (proces telesnej eliminácie alkoholu), ktorú sťažovateľ v dôsledku väzby, ako sám uvádza, aj vynútené podstúpil, pričom tento krok je iba jedným z celého súboru krokov liečebnej terapie. Krajský súd prostredníctvom prezentácie výsledkov znaleckého dokazovania tieto okolnosti náležite a logicky pomenoval, keď v odôvodnení namietaného uznesenia uviedol, že sťažovateľ alkoholickou závislosťou trpí už viac ako dvadsaťpäť rokov a nepodarilo sa mu ju prekonať napriek v minulosti absolvovanému protialkoholickému liečeniu, pričom znalec navrhol, aby bolo sťažovateľovi protialkoholické liečenie ústavnou formou v trestnom konaní nariadené. Takisto nemožno prijať tvrdenie sťažovateľa, ktoré prezentuje v odôvodnení ústavnej sťažnosti, a to že krajský súd za jediný dôvod väzby považoval závislosť sťažovateľa na alkohole. Z odôvodnenia namietaného uznesenia totiž jasne vyplýva, že za konkrétnu skutočnosť opodstatňujúcu dôvodnú obavu z pokračovania v násilnom správaní v prípade ponechania na slobode krajský súd považoval súbor faktorov, kde relevanciu alkoholovej závislosti videl v tom, že pod vplyvom alkoholu má sťažovateľ tendenciu dopúšťať sa násilného správania, čomu nasvedčuje aj jeho minulé odsúdenie, kde sa násilnosti voči blízkej osobe dopustil práve pod vplyvom alkoholu.

12. Vzhľadom na predchádzajúce čiastkové závery sa väzobné rozhodovanie krajského súdu nejaví ústavnému súdu ako svojvoľné. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poskytol sťažovateľovi dostatočne konkrétne a náležité argumenty podporujúce zákonnosť postupu pri rozhodovaní o jeho väzbe. Skutočnosť, že sťažovateľ zastáva iný právny názor, ako prijal v tejto veci krajský súd, ktorý v konečnom dôsledku vyhodnotil u sťažovateľa splnenie podmienok na trvanie väzby, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti označeného rozhodnutia krajského súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. O svojvůli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa ich názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, IV. ÚS 226/2012).

13. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd vyhodnotil ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietol.

14. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júla 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu